

1.- ALEXANDER AUNDIA

Gaztaro elduan, 32 urtekoa zala, il zan Mazedonia'ko Alexander Audia eta orduko mundu ezagunaren zati aundi bat menperatu eban.

II Filipo Mazedonia'ko erregea zan bere aita eta bere ezitzailleen artean filosoforik aundiena dogun Aristoteles ikusten dogu. Jakintza aundiko gizona zan Alexander, aitari erregetzan laguntzen asi zanean gatzetxua zala, k.a. 340n. urtean.

Keronea'ko gudaldian berau izan zan gudari zaldidunen buru eta Grezia'ko uriak menperatu ebazan.

K.a. 336n. urtean erail eben bere aita eta gure Alexander, gazte-gaztetan biurtu zan Mazedonia'ko errege. Grazia'tarrak barrirro egin eutsoen guda, baiña laster menperatu ebazan eta Persia'ren aurka guda asi eta irabazi eban, orrelan euren menpetik graziatarrak aske izteko (K.a. 333n. urtean).

Aitak sortua zan falanjea, gudariak euren buruak eskudoen azpian erkutatzen ebezala, lagun ona izan eban gudaldietan eta Graniko'n asita, Persiarrak menperatu ebazan, III Dario'ri iges eraginda.

Ejipto'n Amon jainkoaren seme izendatu eben

Asia-barrura sartu zan eta azpiratzen ebazan erriak bigun artzen ebazan eta pozik jarten ziran bere menpean. Dana dala greziatarren izkuntza eta kultura artzera beartzen ebazan.

Laster asi jakozan barruko arerioak berari bizia kendu-naian., baiña guztiak azpiratzen ebazan (K.a.330n. urtean).

Baiña gudari mazedonia'tarrak gudaren gudaz aspertuta egozan eta gainera ezin eben onartu Alexander'ek bere burua jainkotzat agertzea, eurak ondo ekiala gizona baiño ez zala.

Urteen joanak Alexander'en izaerea okerrera bultzatu eban. Jai baten mozkortuta be ikusi eben eta min aundia artu eben Alexander

Aundiak Klito bere laguna erail ebanean, lagun onek aurpegira esaten eutsolako gogorregia zala.

Bere eginkizun oker orreik goibeldu egin eben Alexander bera eta bere burua erail-naian ebillan. Lur geiago eskuratzeko egarria zan bizkotzen eban gauza bakarra. Iru urtetan Afganistan, Belukistan eta Turkestan eskuratu ebazan.

K.a. 326n. urtean India'ra sartu zan baiña gudariak matxinotu egin ziran: Amarka urteak eroiezan gudari eta Alexander geroago ta gogorragoa agertzen jaken, eta greziatarrak izanik, gogorkeriaren aurkakoak be ba-ziran.

Bera trebea zan eta lortzen eban gudariak baretzea.

Itxas-ontzidia sortu eban Indo ibaitik sartzeko eta elefante ta guztiko gudarostea eukan Poros India'ko erregea menperatu eban eta k.a. 324n. urtean Persiarren Itxas-Kolkoraiño eldu zan eta aspertu bagerik jarraitu eban lurraldek eskuratzen.

Gudariak bai aspertu jakozan benetan. Sarritan ikusten eben mozkortuta eta bera Jainkoa zala esaten ebala.

K.a. 323n. urtean Babilonia'ra eldu zan eta il be antxe il zan laster: Batzuk pozoituta il zala diño, beste batzuk "virus" batek erail ebala, Nilo'ko sukarra deritxon eta leuzemia ekarten dauan sukarra.

Bere ondorengoak agintaritza laster galdu eben eta bere gudalburuak jarri ziran agintari bakoitza lurralde baten., baiña berak zabaldu eban greziatarren kulturak iraun eban "islam" sartu arte.

OLAZAR'tar Martin'ek

JAUNA DOGU SALBAMEN

Eskar utsez sorturik
lur gañean bizi da
erritar gizona,
mendi ta itxasoak
emon dautsaz Jainkoak
au da maitasuna.

Gizona bere baitan
arroki dabilkigu
gizakerietan,
txerren, bat ta bestetik,
deika ta zirika
arrokerietan

Baiña Aita begira
bere seme-alabei
maitasun guztiaz,
Jainko maite kutuna
guregaz dago beti,
laguntzeko pozaz.

JAUNA GURE ALDE

Jainkozko maitasuna
bizien alde dago
izadi aurrian,
mendiaren ederra
onez beterik dago
goi esker utsian.

Itxasora begira
aurkitzen da gizona
aspertu ezinik,
ondasunez beterik
dago urdin guztia
biotza zabalik.

Maitasun iturritik
gogotsu sortu dira
ondasun guztiak,
danetan ederrenak
giza bizitzak dira
eskarrez beterik.